

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

102 suures saalis

Carl Orffi ooper „Kuu“

3.04.2022 – 17.00

EMTA suur saal

Carl Orff

(1895–1982)

„KUU“ („DER MOND“, 1938)

Ooper ühes vaatuses

Saksa keeles, eesti- ja ingliskeelsete subtiitritega

Eesti keelde tõlkinud: Kulno Süvalep

Ingliskeelne tekst: Maria Pelikan

Muusikajuht ja dirigent: Toomas Kapten

Lavastaja: Thomas Wiedenhofer ^{SAKSAMAA}

Osatäitjad:

Jutustaja: Yixuan Wang ^{RO ESTONIA}

Peetrus: Tambet Kikas

1. vandersell: Jakob Tomson

2. vandersell: Wanli Deng

3. vandersell: Andreas Lahesalu

4. vandersell: Joonas Käsper/Jānis Sustrups

Talumees: Jānis Sustrups/Joonas Käsper

Külavanem: Alan Sakson

Kõrtsmik: Peeter Veltmann

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia koor

Koormeisterid: Austėja Pėželytė, Hyonah Song, Kaur Pennert

Rahvusoper Estonia poiste- ja noormeestekoor

Koormeisterid: Hirvo Surva ja Andres Lemba

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia sümfooniaorkester

Kaastegevad: EMTA laulu eriala üliõpilased

Kunstnikud: EKA stsenograafia eriala üliõpilased

Maria Naulainen, Kadri Joala, Marto Mägi,
juhendaja Liina Keevallik

Grimeerijad: Meigikooli õpilased

Koreograaf: Anu Ruusmaa

Valguskunstnik: Priidu Adlas

Kontsertmeister: Ene Rindesalu

Subtiitrid: Gerli Arras

Korralduses aitasid praktika korras kaasa kultuurikorralduse eriala
üliõpilased Gerli Arras ja Leila Sahli

Meigikool

Carl Orffi muinasjutuline ooper „Kuu“

Kuu valgustab üht maakera külge, kuid teine jääb täiesti pimedaks. Ühel õhtul avastavad neli vanderselli maakera pimedalt poolt, et kuu on puu külge seotud. Kõhklemata varastavad nad selle oma küla valgustamiseks.

Aastaid hiljem, kui igaüks neist sureb, maetakse veerandosa kuust koos nendega ja saadetakse allilma. Ühel päeval särab jälle täiskuu ja selle valgus täidab hauataguse maailma, äratades vandersellid.

Kuuldes allilmast kostvaid hääli, saabub Püha Peetrus, et asjad korda seada. Selle asemel annab ta järele teispoolsuse kiusatustele ja asub koos surnutega lõbutsema. Lõpuks tuleb ta mõistusele, saadab surnud tagasi oma haudadesse ja viib kuu taevasse, kus see valgustab kogu maailma.

***

Muusikas on kasutatud Orffi pedagoogika elemente ning allilma stseenid viivad kuulaja „Carmina Burana“ „Körtsi“ stseenidesse. Külaelanike esituses kõlab hulgaliselt elavat tantsumuusikat ja populaarseid laule, orkestreerituna täisromantilisele orkestrile ja suurele löökpillide sektsioonile.

Carl Orff: „Võtsin ooperi libreto kirjutamisel eeskujuks Wilhelm ja Jakob Grimmi kogutud ja avaldatud raamatud „Grimmide muinasjutud“. See on sügavamõtteline tähendamissõna inimeste tühisusest, kes üritavad hävitada maailmakorda, aga ka mõistujutt turvalisusest, mida see kord on mõeldud neile looma.“

Toomas Kapten on tunnustatud eesti dirigent ning pedagoog. Ta on lõpetanud Tallinna Muusikakeskkooli koorijuhtimise erialal ning õppinud samas ka kompositsiooni. Aastatel 1976–1981 õppis Kapten koorijuhtimist Tallinna Riiklikus Konservatooriumis Kuno Arengu juures ja orkestridirigeerimist Roman Matsovi klassis. Aastatel 1981–1983 jätkas ta õpinguid Leningradi Konservatooriumi assistentuuris koorijuhtimise erialal Jelizaveta Kudrjajtseva ning aastast 1985 orkestri- ja ooperidirigeerimise erialal Aleksander Dmitrijevi juhendamisel. Aastatel 1983–1987 töötas Toomas Kapten Vanemuise teatri dirigendina (peadirigent 1985–1987). 1986. aastast töötab ta Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias koorijuhtimise ja orkestridirigeerimise õppejõuna. 1988. aastast on Kapten viinud läbi dirigeerimise meistrikursusi mitmes Euroopa linnas, sh Stockholmis, Göteborgis, Strasbourgis, Bremenis, Prahas ja Hannoveris.

Kapten on juhatanud Eesti Televisiooni ja Raadio segakoori (1987–1995, 1990–1995 segakoori peadirigent), Tallinna Kammerkoori (1978–1983 ja 1987–1989) ja sümfooniaorkestrit Tallinna Noortefilharmonia (1988–1995). Aastatel 1987–2006 oli Kapten Tallinna Muusikakeskkooli Sümfooniaorkestri dirigent, aastast 1991 ühtlasi Soomes Lõuna-Karjala piirkonna koorimuusika kunstiline juht, kammerkoori Cantus Saimaa ja Lõuna-Karjala Klassikakoori ning aastast 1996 Rootsisis Bergslagens Kammarsymfonikeri ja Stockholmi orkestri Filialen peadirigent. Toomas Kapten on teinud koostööd ka Hiina Rahvusliku Sümfooniaorkestri ja Plzeňi Raadio Sümfooniaorkestriga ning juhatanud kõiki kutselisi eesti orkestreid. Kapten on salvestanud 22 sümfoonilise muusika CD-d ja juhatanud üle 300 esiettekande. Ta on pälvinud Eesti teatri auhinna järgnevate ooperite ettekannete eest: Raimo Kangro „Ohver“ (1984), Juri Faliku „Les Fourberies de Scapin“ (1985), Gian Carlo Menotti „Konsul“ (1986) ja Carl Orffi „Der Mond“ (1987).

Thomas Wiedenhofer on laulupedagoog ja lavastaja Saksamaalt ning viimase 15 aasta jooksul ka EMTA ooperistuudio külalisprofessor. Sel perioodil on tema käe all valminud 12 lavastust ning õpetust saanud mitukümmend noort lauljat. EMTAs on Wiedenhofer lavastanud järgmised teosed: von Suppé' „Kümme neidu ja ei ühtegi meest“ (1988), Offenbachi „Pitzelbergide salong“ (1999), Menotti „Telefon“ (2000), Pergolesi „Teenijakäskijanna“ (2001), Tšaikovski „Jevgeni Onegin“ (2001), Donizetti „Armujook“ (koostöös teatriga Vanemuine, 2002), Humperdincki „Hansuke ja Greteke“ (koostöös Nukuteatriga, 2004), Mozarti „Völufloöt“ (2005) ja „Teeseldud lihtsameelsus“ (2006), Isouardi „Loteriipilet“ ja „Randevuu“ (2008), Mozarti „Armastuse pärast aednikuneiu“ (2009), Mederi „Kindlameelne Argenia“ (2011) ja Rossini „Siidiredel“ (2013). Lisaks ooperistuudio töödele on Thomas Wiedenhofer olnud 2005. aastal üks Kiidi kultuuripäevade kunstilistest juhtidest ja lavastanud Kiidi turismitalus Carl Orffi ooperi „Kuu“, teatris Vanemuine Donizetti ooperi „Armujook“ (2002) ning Kálmáni opereti „Krahvinna Mariza“ (2004). 2008. aastal tõi ta välja Urmas Sisaski „Jõuluoratooriumi“, mis kanti ette Baselis, Müllheimis ja Mulhouses, lisaks koostöös Opera Vetoga Wolf-Ferrari „Susanna saladuse“ ja Menotti ooperi „Amahl and the night visitors“.

Wiedenhofer on töötanud Müncheni, Hamburgi ja Berliini ooperiteatri solistina. Tema repertuaari on kuulunud Bartolo ja Basilio rollid Rossini ooperis „Sevilla habemeajaja“, apteeker Donizetti ooperis „Öökelluke“, Leporello ja Komtuur Mozarti ooperis „Don Giovanni“, Don Alfonso Mozarti ooperis „Nii teeivad kõik naised“, Sarastro Mozarti ooperis „Völufloöt“, Musiklehrer Richard Straussi ooperis „Ariadne Naxosel“, Daland Wagneri ooperis „Lendav hollandlane“, Rocco Beethoveni ooperis „Fidelio“ jt. Thomas Wiedenhofer on õppinud Carl Orffi käe all heliloomingut ja Leonard Bernsteinini juures dirigeerimist, töötanud professorina Baseli Akadeemias, juhatanud mitut koori ning andnud meistrkursusi.

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia koor on õppekoor, mis on järjepidevalt töötanud aastakümneid. Kollektiivis laulavad peamiselt dirigeerimise ja muusikapedagoogika eriala üliõpilased, kelle seas on ka arvestataval hulgal välistudengeid. Koori repertuaar koosneb eesti ja kogu maailma kooriliteratuurist – varajasest gregoriaani laulust ja polüfooniast nüüdisheliloojate uudisteosteni. Viimasel ajal on esitatud näiteks J. S. Bachi, Haydni, Mozarti, Monteverdi, Purcell, Durante'i, Clementsi, Pärdi ja Tormise loomingut. Koor on teinud koostööd mitmete kollektiividega, sh Tallinna Kammerorkester, EMTA sümfooniaorkester, Corelli Barokkorkester ja Eesti Filharmoonia Kammerkoor. Koori on juhatanud Toomas Kapten, Ants Soots, Kuno Areng, Ants Üleoja, Kare Hanken, Robert Cowles, Jaan-Eik Tulve, Toomas Siitan, Martin Sildos, Dag Nielsen ja Jurjen Hempel. Alates 2010. aastast oli ligi kümme aastat koori kunstiline juht ja dirigent Tõnu Kaljuste, praegu jätkab kunstilise juhina Hirvo Surva.

EMTA koor on esinenud Hispaanias, Soomes, Venemaal, Lätis ja Eesti linnades. Hooajal 2013/2014 mälestati Riia kaubanduskeskuse katastroofis hukkunuid kontsertidega Helsingi toomkirikus, Tallinna Rootsi-Mihkli ja metodisti kirikus. 2015. aasta märtsis kanti Soomes Joensuu kirikus koos Joensuu Linnaorkestriga ette Bachi „Johannese passioon“. Sama teos esitati Tallinna Kaarli kirikus ka 2016. aasta sügisel Hans-Christoph Rademanni juhatusel. 2017. aasta märtsis toodi EMTA sümfonietiga Tartus esiettekandele Dominy Clementsi loeng-ooper „Der nordische Baer“ ning uuesti esitati teos sama aasta oktoobris EMTA „SügisFestil“. 2018. aasta ülestõusmispühade kontsertidel Tartus ja Tallinnas kanti ette Purcelli „Ood Püha Cecilia auks“ koos solistide ja Corelli Barokkorkestriga Martin Sildose juhatusel. Alates 2015. aastast on saanud tavaks, et kooridiregeerimise eriala lõpetajad kannavad kontserteksamil ette suurvormi koostöös EMTA koori ja orkestriga. Ette on kantud Haydni „Harmooniamissa“, Mozarti „Reekviem“, fragmendid Tobiase oratooriumist „Joonas“ (Silvia Tobiase redaktsioonis), Vivaldi „Dixit Dominus“ ja „Credo“, Pärdi „Te Deum“ ning Mozarti „Kroonimississa“.

Rahvusooper Estonia poistekoori asutas 1971. aastal prof Venno Laul. Koor kandis esialgu Riikliku Akadeemilise Meeskoori poistekoori ning hiljem ka Eesti Poistekoori nime. Alates 1997. aastast kuulub koor Rahvusooper Estonia koosseisu ning 2001. aastal asus peadirigendina ametisse Hirvo Surva. Rahvusooper Estonia poistekoor töötab kooristuudiona, millel on neli koosseisu: põhikoor, noormeestekoor ja kaks õppekoori – Jukud ja Juhanid. Põhikoor tegutseb klassikalise segakoori printsiibil, häälemurde läbinud poisid jätkavad laulmist tenorite või bassidena ja liituvad ühtlasi noormeestekooriga. Lisaks tegutsevad põhikoori juures ka noormeeste kvintett ja poiste sekstett. Koori tegevuse peamised eesmärgid on eesti poistelaulu traditsioonide edendamine ja tutvustamine, lauljate vokaalsete ja muusikaliste oskuste arendamine ning vaimsete väärtushinnangute kujundamine.

Heaks kogemuseks võimekatele laulupoistele ja noormeestele on osalemine rahvusooperi lavastustes (Puccini „Tosca” ja „Boheem”, Bizet’ „Carmen”, Mascagni „Talupoja au”, Tšaikovski „Pähklipureja”, Puuri „Pilvede värvid”, Wagneri „Parsifal”, Leigh’ „Mees La Manchast” jt). Koostöös lavastaja Uku Uusbergiga jõudis 2017. aastal lavalaudadele ka poistekoori oma muusikalavastus, Andres Lemba/Jaanus Vaiksoo „Kastanid tulest” ning 2019. aastal kandis poistekoor olulist rolli Gustav Ernesaksa elu käsitlevas sõna- ja koorilavastuses „Hakkame, mehed, minema”.

Kooril on suuri teeneid eesti koorimuusika tutvustajana ja klassikalise muusika esitajana nii kodu- kui ka välismaal. Sooja vastuvõttu on pälvinud paljudes Euroopa riikides, aga ka Iisraelis, Kanadas, USA-s, Austraalias, Hiinas, Jaapanis ja mujal. Rahvusooper Estonia poistekoor on auhinnatud Eesti Kooriühingu poolt tiitliga „Aasta koor” 2015. ja 2018. aastal. 2016. aasta veebruaris osaleti Tel Avivis toimunud MustonenFestil, kus kümne päeva jooksul anti üheksa kontserti. Samal suvel toimus Kanada-USA kontsertreis, kus põhiesinemised toimusid Torontos ning olid pühendatud helilooja-koorijuhi Roman Toi 100. sünnipäeva auks. Lisaks

esineti edukalt Vancouveris, Seattle'is, Eugene'is, Portlandis ja San Franciscos. 2018. aasta veebruaris esines koor kavaga „Eesti poiste laulud“ Berliini Konzerthausis Balti riikide 100. aastapäeva tähistamiseks toimunud festivalil ning augustikuu veetis poistekoor kontsertreisil Hiinas, kus anti kokku seitseteist kontserti seitsmeteistkümmes linnas. 2019. aastal osaleti rahvusvahelistel festivalidel Jaroslavlis ja Minskis. Vaimuliku koorimuusika festivalil Petrozavodskis pälvis poistekoor *grand prix* ja eripreemia parima vaimuliku muusika esitamise eest.

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia sümfooniaorkester on Eesti professionaalsete orkestrantide kasvulava. Orkestrit on juhatanud paljud tuntud Eesti dirigendid nagu Roman Matsov, Vallo Järvi, Peeter Lilje, Eri Klas, Vello Pähn, Paul Mägi, Jüri Alperden, Arvo Volmer, Andres Mustonen, Toomas Kapten, Toomas Vavilov, Risto Joost ja Erki Pehk. Musitseeritud on ka välisdirigentide Michel Tabachniku (Šveits), Jin Wangi (Austria), Colin Mettersi (Inglismaa), Cecilia Rydinger Alini (Rootsi) ja Lutz Köhleri (Saksamaa) käe all. Ühel hooajal toob orkester publiku ette keskmiselt seitse kava. Korraldatakse koostöökontserte Eesti riikliku sümfooniaorkestriga, neist mitmeid on juhatanud ERSO peadirigent Neeme Järvi, ning Eesti suurima kontserdiagentuuriga Eesti Kontsert. Heaks traditsiooniks on saanud orkestri igakevadised uudisloomingu kontserdid.

Orkester on saanud tunnustust kontsertreisidel Rootsi, Soome ja Saksamaale. Kolmel korral (2002, 2005, 2016) on esinetud Berliinis toimival festivalil Young Euro Classic, kust kahel korral on koju toodud uudisloomingu preemia – 2005. aastal Ülo Kriguli teosega „JenZeits“ ning 2016. aastal Liisa Hirschi teosega „Mechanics of Flying“. 2009. aastal oli EMTA SO Läänemere-äärsete maade muusikaakadeemiate ühenduse (ABAM) orkestriakadeemia baasorkester. 2010. aastal toodi Eestis esmakordselt ettekandele Penderecki teosed „Concerto grosso“ ja „Ciaccona“, neist viimane helilooja enda dirigeerimisel. EMTA SO oli

baasorkestriks nii 2017. aasta noorte laulupeol kui ka 2019. aasta üldlaulupeo teise päeva kontserdil. EMTA SOga töötab regulaarselt prof Toomas Vavilov ja peadirigendina prof Paul Mägi.

OOTAME KUULAMA

E 4.04 / EMTA *black box* / tasuta pilet Fientast

Uudislooming

Kuuldemängude õhtu

kell 18.00 ja 19.00

Andreas Kalvet „Savann“ (maailmaesiettekanne)

Ray Bradbury novelli põhjal

kell 20.00 ja 21.15

Svetlana Mar „Viimane küsimus“ (maailmaesiettekanne)

Audiovisuaalne kuuldemäng Aleksei Mutovkini jutustuse põhjal

Kunstnik Ksenia Nikkel

E 4.04 kell 19.00 / EMTA suur saal / tasuta pilet Fientast

Klassikontsert

„OBOE+“

Dmitri Bulgakov (oboe), Mirjam Murd (oboe), Kirke Pertel (oboe),
Alexey Savinkov (oboe), Maria Surovtseva (oboe), Lilya Usmanova (oboe),
Kseniia Sitnikova (oboe), Maria Elonen (flööt), Kerit Ilves (klarnet),
Zhenyu Cao (fagott), Inno-Mart Kont (metsasarv), Iris Eva Aabloo (viul),
Anna-Helena Inno (vioola), Niklas Schröder (tšello), Ilana Lode (klaver),
Arina Makarenko (klaver), Anneli Tohver (klaver, klavessiin)
Kavas Beethoven, Saint-Saëns, Bayer, Telemann, Grovlez, Poulenc,
Britten, C. P. E. Bach, Dring, Thuille, Tamberg

T 5.04 kell 19.00 / EMTA kammersaal / tasuta

Tudengiteisipäev

Triin-Eliis Süld (sopran), Eva Jelenskaja-Tamm (klaver),

Merit Kraav (sopran), Carolin Karo (klaver)

Kavas Bernstein, Britten, Debussy, Dvořák, Delage, Mägi,

Saar, Weber, Bellini

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasaalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia